

“Dalfsen zit in onrustig vaarwater”

Voorzitter,

Allereerst dank voor iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van deze nota.

Dalfsen heeft te maken met een opdrogend stuwmeer. De reserves drogen op. Het vaarwater is wat onrustig. We hebben iets minder mogelijkheden dan dat we in het verleden gewend waren. Maar er is geen reden voor paniek. We bedoelen te zeggen dat we maatregelen willen nemen om ruimte te creëren voor zaken die we écht belangrijk vinden. Investeren voor de langere termijn, voor onze kinderen! Zoals u van het CDA gewend bent!

Opnieuw moeten we keuzes maken! Welke keuzes willen wij als CDA maken?

Afgelopen jaren zijn wij deze perspectiefnota aangevlogen, met de gedachte: wat vinden wij belangrijk en waar willen wij extra op inzetten.

Gezien de tekorten hebben we nu met name gekeken: wat willen we écht en wat kan er een tandje minder om toch een mooie gemeente te blijven met een sterke samenleving, een eerlijke economie en waar iedereen mee kan doen. We hebben kritisch gekeken naar de incidentele uitgaven en welke uitgaven jaarlijks terugkomen in onze exploitatie. We hebben een buffer in onze reserves, eenmalig negatief begroten, vinden wij geen probleem. Met die gedachte dat onttrekking uit de reserves alleen verantwoord is, als daarmee beleid wordt gefinancierd waardoor er structureel op een hoger niveau ambities worden gerealiseerd. In feite kan dit dan worden gezien als investeren. Populair gezegd: “je haalt geld van je spaarrekening om een nieuwe warmte-installatie te kopen en niet om de maandelijkse energie nota te betalen”.

Met die gedachte om de opgave die we hebben in principe niet bij onze inwoners neer te leggen door een dam te bouwen die we ozb-verhoging noemen. We willen voorkomen dat de dam een te grote drempel wordt voor onze inwoners.

Investeren in duurzaamheid en het verduurzamen van onze eigen gebouwen ondersteunen wij dan ook als hier voor de toekomst structureel minder kosten of hogere opbrengsten tegenover staan.

Kijkend naar de lijst met wensen van grote projecten, mag wat de CDA-fractie betreft gekeken worden naar de toegevoegde (maatschappelijke) waarde. Is het alleen maar kwaliteitsverbetering van de omgeving? Dan mag het wat ons betreft uitgesteld worden. Eén uitzondering: de centrumvisie Dalfsen. Wij zijn van mening dat Dalfsen toe is aan een vernieuwd centrum, dat dit gefaseerd gebeurt de komende jaren vinden wij prima.

Wij zijn medeondertekenaar van de motie Vechtzone en vinden dit ook zeker het onderzoeken waard, maar de opdracht was vooral om aan te haken en niet om voorop te lopen, Kan het college ons meenemen in de gekozen aanpak? <1>

Onlangs zijn we gestart met de bestuurlijke vernieuwing. Laat duidelijk zijn, de CDA-fractie vindt participatie van onze samenleving heel belangrijk en daarom zien wij graag dat initiatieven vanuit de samenleving opgepakt worden. Toch vragen wij het college en de raad om dit traject sober en doelmatig aan te vliegen, zodat de kosten zo laag mogelijk blijven.

Wij hebben meerdere gebouwen in eigendom, de CDA-fractie is van mening dat we ons af moeten vragen of dit gewenst is. Aankopen ivm komende ontwikkelingen prima, maar daarna wat ons betreft zo snel mogelijk weer van de hand doen, wij zijn geen vastgoedmakelaar. Met betrekking tot het 't Olde Gemientehuis in Nieuwleusen zouden wij het voor de Nieuwleusenaar erg jammer vinden als de mogelijkheid als trouwlocatie zal verdwijnen. Maar hebben wij er geen moeite mee als de Gemeente geen eigenaar meer is van het gebouw. Ziet het college mogelijkheden om het gebouw te verkopen met behoud van de trouwlocatie? <2> Welke gebouwen zou de Gemeente op termijn nog meer van de hand kunnen doen? <3>

De CDA-fractie heeft al eerder aangegeven dat wat ons betreft het beheer van de openbare ruimte een tandje minder kan. In verband met de opgave rondom biodiversiteit lijkt ons dit een win-winsituatie. Het hoeft allemaal niet zo strak. De natuur mag wel iets meer vrijgelaten worden. Wel met de veiligheid als randvoorwaarde. Dus moet er wel rekening gehouden worden met bijvoorbeeld zichtlijnen en overlast door de eikenprocessierups. Deelt het college deze mening? <4> Wat de CDA-fractie betreft kunnen we dan besparen op arbeid en materieel. Want wij zijn nog steeds van mening dat het materieel van onze buitendienst wel een tandje minder kan. Natuurlijk staat ook de veiligheid van onze medewerkers voor op. Daarnaast moeten we ons goed afvragen, of we alle machines zelf aanschaffen om het zelf te doen? Of kunnen we sommige werkzaamheden uitbesteden? <5> We beseffen ons terdege dat het hier ook om medewerkers van Dalfsen Werkt gaat, die opgave blijft.

Maar met de areaaluitbreidingen door de vechtdalverbinding en nieuwbouwwijken zien wij hier zeker mogelijkheden.

Veiligheid en gezondheid is een groot goed wat de CDA-fractie betreft. Wij ondersteunen dan ook nog steeds de aanleg van veilige fietsroutes van en naar onze mooie gemeente Dalfsen. Wel zijn wij van mening, dat we hier zoveel mogelijk aansluiten op bestaande fietspaden en wegen. Dus geen goed functionerende asfaltlagen of straatwerk vervangen als dit alleen om een eenduidig straatbeeld gaat. Dit gaat de CDA-fractie qua investeringen écht te ver. Wil het college toezeggen hierin mee te gaan bij toekomstige ontwikkelingen? <6>

Afgelopen periode hebben we veel gesproken over de aanpassing van de Rondweg. De CDA-fractie is van mening dat we alleen lichte optimalisatie aanpassingen moeten verrichten, als dit leidt tot verbetering in de beleving van de veiligheid. Anders wachten tot na ontwikkeling Oosterdalfsen en Vechtzone, om te voorkomen dat we nu loze investeringen doen, terwijl er op termijn misschien fundamentele keuzes gemaakt moeten worden.

Wij staan voor een eerlijke economie, we moeten dan ook blijven sturen op de langere termijn. Kansen pakken die goed zijn voor onze ondernemers en inwoners (werkgelegenheid). Dit betekent fijn wonen en werken in de Gemeente Dalfsen. Gericht investeren in grond voor nieuwbouw en industrie ondersteunen wij dan ook van harte. Wel worstelt de CDA-fractie met het feit, dat dat onze inwoners onvoldoende aan bod komen voor een kavel. Graag zouden wij zien dat onze eigen inwoners en dan vooral de jongeren die geworteld zijn in onze samenleving, de mogelijkheid krijgen om een geschikte woning te vinden in hun eigen woonplaats. Dit om de kernen leefbaar te houden. Ziet het college mogelijkheden om iets te regelen voor onze eigen jongeren? <7> Fijn wonen is voor iedereen belangrijk, dit geeft rust. De CDA-fractie ondersteunt dan ook dat het noodzakelijk is elke vrijkomende inbreidingslocatie nabij de voorzieningen te bestemmen voor kwetsbare doelgroepen op de woningmarkt. Hier heeft de CDA-fractie de laatste tijd veel aandacht voor gevraagd.

De Kulturhusen hebben een belangrijke functie in onze kernen. Het zijn de plekken waar mensen samen komen, waar ze ondersteuning kunnen krijgen en informatie kunnen halen. Dat er gewerkt wordt aan een Governance rondom Kulturhusen vinden wij een goede zaak, we moeten grip houden op de Kulturhusen en ze ondersteunen in het bedrijfsmatig denken. Dit bedrijfsmatig denken, mag wat ons betreft ook ingezet worden bij onze openluchtwembaden. Waar kunnen we middelen genereren of bezuinigen om de exploitatie te verbeteren? <8>

Goed onderwijs en kansen voor onze kinderen begint in de basis. Wij ondersteunen dan ook de uitwerking van de visie op integrale kindcentra en het integrale huisvestingsplan. We ervaren nog steeds krimp van het aantal leerlingen en zien versnippering van het aanbod. Op veel scholen wordt nu buitenschoolse en peuteropvang aangeboden om leerlingen naar de scholen te trekken, wij vragen ons af of dit een gezonde situatie is? Of dat dit tijdelijke verschuivingen zijn die niet

toekomstbestendig zijn. Investeren daar waar synergievoordelen te behalen zijn vinden wij dan ook een gezonde ontwikkeling.

Als gevolg van de decentralisatie hebben we nog steeds geen goede grip op de kosten in de jeugdzorg en de participatiewet. We zien de kosten bij de WMO stijgen door de steeds ouder wordende inwoner. Dit zijn open-einde-regeling, waar we alleen aan de voorkant, doormiddel van preventie op kunnen sturen. De CDA-fractie vindt de aandacht die deze doelgroep vraagt belangrijk. We kunnen wel kritisch kijken naar het hoe, gaat het voldoende efficiënt? <9> Wordt de juiste zorgweg ingeslagen? <10> Wij zijn dan ook blij, dat we als gemeente steeds meer inzicht krijgen waar we kunnen bijsturen. Zodat we toch langzaam grip krijgen om de kosten stabiel te houden of te verlagen. Het CDA vindt het belangrijk dat doorverwijzers in de zorg professionals zijn en daarvoor goed opgeleid zijn en worden. Zodat ze in staat te zijn door te verwijzen naar zorg op maat en in laatste instantie pas naar langdurige (dure) zorg. Dat is investeren aan de voorkant. Samenwerken met partners is hierin essentieel. Het voorstel om nu de stelpost in te zetten ondersteunen wij dan ook van harte, dit is waar deze voor bedoeld is.

We zien uit naar het verkennende onderzoek Lokaal Energie Bedrijf, misschien kan dit een nieuwe inkomstenbron worden voor onze gemeente, ook hier misschien een win-winsituatie. Zelf stroom opwekken en de inkomsten binnen de gemeente Dalfsen behouden.

De CDA -fractie heeft afgelopen periode een toezegging gekregen om een plattelandsonderzoek te doen. Wij lezen hier niets over terug in de nota die nu voor ons ligt. Kan het college ons meenemen in de stand van zaken? <11>

Afgelopen maanden hebben we al vaker gesproken over het kunstwerk bij de Spil. Afgelopen zaterdag is de buitenruimte geopend, dit ziet er prachtig uit. Geeft een kunstwerk hier nog meerwaarde? <12> Wij stellen gezien onze financiële situatie voor, om de komende periode het investeren in kunst te laten en weer op te pakken in betere tijden.

Voorzitter, ik kom tot een afronding.

Als de CDA-fractie moet kiezen, dan investeren wij liever in de mens en energie dan in asfalt. Wij kiezen voor de toekomst van onze kinderen. Uitgaven voor onderhoud openbaar groen, aanpassingen wegen en onnodige vervanging bij nieuwe fietsroutes willen we tot een minimum beperken.

CDA-fractie Dalfsen

Janine Schiphorst, Roel Kouwen, Wim Massier, Bert Ruitenbergh en Betsy Ramerman